

Handläggare
Kerstin Alquist
08-508 260 77**Till**
Trafik- och renhållningsnämnden
2012 10 30

Förbud dubbdäck på fler gator för stockholmarnas hälsa, svar på skrivelse från Daniel Helldén m fl (MP)

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelse "Förbud dubbdäck på fler gator för stockholmarnas hälsa" från Daniel Helldén m fl (MP).
2. Nämnden översänder ärendet för kännedom till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Per Anders Hedkvist
FörvaltningschefTed Ell
AvdelningschefMattias Lundberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Daniel Helldén m fl (MP) har inkommit med en skrivelse, "Förbud dubbdäck på fler gator för stockholmarnas hälsa". Då det ännu inte är möjligt att införa avgifter på användning av dubbdäck vill motionären att miljöförvaltningen ska få i uppdrag att ta fram en plan för att minska användningen av dubbdäck på andra sätt. Daniel Helldén m fl hänvisar till Länsstyrelsens förslag till åtgärdsprogram för luft och anser att det ska ingå i planen att minst två gator till i Stockholm ska beläggas med dubbdäcksförbud.

I Länsstyrelsen förslag till åtgärdsprogram för luft ingick följande åtgärder som skulle minska PM10-halterna och som Stockholm

Trafikkontoret
TrafikplaneringFleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 260 77
Växel 08-508 272 00
kerstin.alquist@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

stad förelögs utföra; utökat dubbdäcksförbud, dammbindning, städning med ny teknik, tidig vårstädning och optimerad halkbekämpning. Staden förordar ett avgiftssystem för användning av dubbdäck istället för ett utvidgat dubbdäcksförbud. Staden har tillsammans med Trafikverket tillskrivit regeringen i ärendet och det pågår diskussioner med finansdepartementet. Trafikkontoret ställer sig positiv till alla de driftsåtgärder som ingår i åtgärdsprogrammet. Åtgärden utökat dubbdäcksförbud har hänskjutits till regeringen för prövning. Svaret från prövningen har ännu inte kommit.

Genom dubbdäcksförbudet på Hornsgatan samt de övriga åtgärder som kontoret vidtagit, som dammbindning och bättre städning, har luften förbättrats. Andelen dubbdäck minskar och kontorets försök visar att dammbindning hjälper till att hålla nere partikelhalterna. Utvecklingen går alltså långsamt i rätt riktning.

Under vintern 2013-2014 kommer trafikkontoret använda dammbindning, städning med ny teknik, tidig vårstädning och optimerad halkbekämpning. Kontoret avser påbörja planeringen och genomförande av driftåtgärder som föreslås i åtgärdsprogrammet för luft. Kontoret anser dessa åtgärder vara tillräckliga för att förbättra luften fram till dess att det blir möjligt att införa avgifter på användning av dubbdäck och att fler gator i nuläget alltså inte ska beläggas med dubbdäcksförbud.

Bakgrund

Daniel Helldén m fl (MP) har inkommit med en skrivelse, ”Förbud dubbdäck på fler gator för stockholmarnas hälsa”, där motionären efterlyser en beredskapsplan för att minska dubbdäcksanvändningen vintern 2013-2014 i fall regeringen ännu inte gjort det möjligt att införa en avgift på dubbdäcksanvändning. De vill att miljöförvaltningen ska få i uppdrag att ta fram en sådan plan. Daniel Helldén m fl hänvisar till Länsstyrelsens förslag till åtgärdsprogram för luft och anser att det ska ingå i planen att minst två gator till i Stockholm ska beläggas med dubbdäcksförbud.

I Länsstyrelsens förslag till åtgärdsprogram för luft ingick följande åtgärder som skulle minska PM10-halterna och som Stockholm stad förelögs utföra; utökat dubbdäcksförbud, dammbindning, städning med ny teknik, tidig vårstädning och optimerad halkbekämpning. Trafikkontoret har tillsammans med miljöförvaltningen och stadsledningskontoret skrivit ett

gemensamt remissvar på förslaget som antogs av trafik- och renhållningsnämnden den 18 oktober 2012. Staden förordar där ett avgiftssystem för användning av dubbdäck istället för ett utvidgat dubbdäcksförbud. Staden har tillsammans med Trafikverket tillskrivit regeringen i ärendet och det pågår diskussioner med finansdepartementet. Alla de driftåtgärder som ingick i Länsstyrelsens förslag förordades av kontoren i det gemensamma remissvaret. Efter kontorens svar fastställde Länsstyrelsen åtgärdsprogrammet. Det innehåller driftåtgärderna (dammbindning, städning med ny teknik, tidig vårstädning och optimerad halkbekämpning) men åtgärden utökat dubbdäcksförbud hänsköts till regeringen för prövning. Svaret från prövningen har ännu inte kommit.

Trafikkontoret har under 2000-talet arbetat med att undersöka hur andelen dubbdäck kan begränsas i Stockholm för att uppfylla luftkvalitetsnormen för PM10. Andelen har minskat sedan dubbdäcksförbudet infördes på Hornsgatan 2010. Och den fortsätter alljämnt långsamt neråt.

Under 2012 testade trafikkontoret regelbunden dammbindning och städning på Hornsgatan och Sveavägen. Som ett resultat av trafikkontorets arbete var halterna av PM10 de lägsta sedan mätningarna började på dessa två gator. Dammbindning, dubbdäcksförbudet och gynnsamt väder gjorde att miljökvalitetsnormerna för PM10 klarades på Hornsgatan för första gången sedan mätningarna började i slutet på 90-talet. Dammbindning, mer än städning, bidrog till de lägre halterna. För att normen ska klaras också ett år med mindre gynnsamt väder behöver dock dubbandelen minska ytterligare. Normen klarades på stadens alla gator 2012 utom Norrlandsgatan där en byggcontainer påverkade antalet överskridanden.

Trafikkontoret arbetar också med informationsåtgärder för att minska andelen trafikanter som väljer att åka med dubbdäck. Kontoret har under flera år haft kampanjen "Dra in klorna" och denna fortsätter även i år.

Trafikkontorets planerade åtgärder 2013-2014

Trafikkontoret har pekats ut som ansvarig för att genomföra åtgärder i Länsstyrelsens åtgärdsprogram för luft. De åtgärder som Stockholms stad ansvarar för enligt åtgärdsprogrammet och planerar att genomföra är:

- Dammbindning av gator och trafikleder i Stockholms stad vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10
- Städning med ny teknik på Stockholms stads gator vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10
- Tidig vårstädning av Stockholms stads gator vid risk för överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10
- Optimerad halkbekämpning

Dammbindning

Planering för genomförande av dammbindning kommer att påbörjas under oktober 2013 på de gator som anges i Åtgärdsprogrammet. Under vintern läggs dammbindningsmedel ut när vädret tillåter det – dvs när det inte finns risk för att medlet fryser. Dammbindning används bara på barmark (normalt väglaget i Stockholms innerstad), på andra väglag är dammet redan bundet. De gator som kommer att dammbindas är: Birger Jarlsgatan, Centralbron, Danviksbro, Fleminggatan, Folkungagatan, Götgatan, Hamngatan, Herkulesgatan, Hornsgatan, Jakobsgränd, Karlavägen, Kungsgatan, Kungsholmsgatan, Lidingövägen, Lindhagensgatan, Långholmsgatan, Malmskillnadsgatan, Norrlandsgatan, Odengatan, Regeringsgatan, Renstiernas gata, Ringvägen, Rosenlundsgatan, S:t Eriksgatan, Scheelegatan, Sergelarkaden, Stadsgårdsleden, Stallgatan, Sveavägen, Tegnérsgatan, Torsgatan, Valhallavägen, Vasagatan, Vattugatan, Östra Järnvägsgatan. Dessutom dammbinds de delar av Drottningholmsvägen (väg 261) och Nynäsvägen (väg 73) där Stockholms stad är väghållare.

Städning med ny teknik

Städmaskiner med vakuumteknik har testats på gator i Stockholm. Effekterna från städningen med maskinerna visar preliminära positiva resultat men det råder osäkerhet kring i vilken utsträckning städning med maskinerna bidrar till att uppnå miljökvalitetsnormerna. Tekniken är ny och relativt oprövad i gatumiljöer och under utveckling. Eftersom tekniken fortfarande är i försöksstadiet och endast en maskin finns tillgänglig för närvarande bedöms det finns viss risk att möjligheten att genomföra städningen blir begränsad. Metoden och tekniken kommer att utvärderas och Trafikkontoret följer utvecklingen på området.

Följande gator är högst prioriterade när städning med ny teknik används; Hornsgatan, Sveavägen och Valhallavägen.

Folkungagatan och Norrlandsgatan städas inte med vakuumsug

eftersom de varit referensgator i tidigare försök. En utökning av antal gator där denna metod används kan ske först när effekterna av städningen är vetenskapligt fastlagda. Övriga gator som anges i åtgärdsprogrammet städas med den nya tekniken i den mån maskinen har kapacitet att hinna med.

Tidig vårstädning

Tidig vårstädning är till stor del beroende av väderförhållanden. Åtgärden kan minska partikelhalterna, men observera att om den sker med traditionell teknik antas den kunna bidra till tillfälligt förhöjda halter av partiklar. Tillförlitligt vetenskapligt underlag för metoden saknas. Trafikkontoret kommer att genomföra tidig vårstädning enligt åtgärdsprogrammet i den mån det är genomförbart utifrån de väderförhållanden som råder.

Optimerad halkbekämpning

Stockholms stad tillämpar en metodik som innebär minimerad användning av sand och saltning vid halkbekämpning. Trafikkontoret följer utvecklingen på området gällande metoder och materialval för halkbekämpning.

Uppföljning av genomförda insatser

Uppföljning av effekter kommer att genomföras med hjälp av mätningar av partikelhalter i befintliga mätstationer. Rapportering av resultat från mätningarna redovisas fortlöpande och efter avslutad säsong.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret står fast vid att avgifter på användning av dubbdäck är den bästa långsiktiga lösningen för att minska andelen. Kontoret vill åter lyfta fram vikten av att staden snarast får tillgång till detta verktyg. Till dess att ett sådant system är möjligt att införa anser trafikkontoret att de andra åtgärderna som föreslås, i åtgärdsprogrammet för luft, är tillräckliga. Dessutom kommer kontoret fortsätta med sina informationsinsatser för att minska dubbdäcksanvändningen.

Genom dubbdäcksförbudet på Hornsgatan samt de övriga åtgärder som kontoret vidtagit, som dammbindning och bättre städning, har luften förbättrats. Andelen dubbdäck minskar och kontorets försök visar att dammbindning hjälper till att hålla nere partikelhalterna. Utvecklingen går alltså långsamt i rätt riktning. Det visas tydligt av att miljökvalitetsnormen uppfylldes på Hornsgatan 2012 vilket var första gången sedan mätningarna

började. Det är sannolikt att normen klaras på de flesta gator de år vädret är gynnsamt.

Under vintern 2013-2014 kommer trafikkontoret planera och förbereda för att använda dammbindning, städning med ny teknik, tidig vårstädning och optimerad halkbekämpning. Kontoret avser utföra alla driftåtgärder som föreslås i åtgärdsprogrammet för luft. Utförandet beskrivs i stycke *Trafikkontorets planerade åtgärder 2013-2014*. Kontoret anser dessa åtgärder vara tillräckliga för att förbättra luften fram till dess att det blir möjligt att införa avgifter på användning av dubbdäck och att fler gator i nuläget alltså inte ska beläggas med dubbdäcksförbud.

Trafikkontorets förslag

Trafik- och renhållningsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Daniel Helldén m fl.

Slut

Bilagor

1. Förbud dubbdäck på fler gator för stockholmarnas hälsa